

Mijn plan

Trifonas liet me allerlei smerige karweitjes opknappen en gaf me geen eten meer.

Op een dag speelden de jongens een sluipspel. Ze hadden zichzelf in twee groepen verdeeld. Ze probeerden de andere groep gevangen te nemen en hun eigen gevangenen te bevrijden. Leander mocht meedoen. Maar toen ik door de struiken sloop, nam niemand me gevangen. Toen ik de anderen uit de gevangenis bevrijdde, deden ze alsof ik niet bestond. Leander juichten ze toe toen hij erin slaagde de gevangenen te bevrijden.

Elke nacht trokken Leander en ik eropuit om voedsel te stelen. De jongens uit onze groep wilden dat Leander met hen mee zou gaan. Ze prezen hem om zijn kracht en gaven hem gestolen stukken vlees. Dat was iets waar Leander en ik niet in slaagden: vlees stelen. Wij aten bessen, brood en groenten. Ik wist niet eens waar je vlees kon vinden, laat staan stelen. Als iemand uit de groep mij tegenkwam, liep hij met een grote bocht om me heen, alsof ik een besmettelijke ziekte had. 'Waar wil je vannacht naartoe?' vroeg mijn vriend. 'De graanvallei?' stelde ik aarzelend voor. Ik was bang dat ook

hij me op een dag in de steek zou laten.

'Goed idee.' Hij klopte me bemoedigend op de schouder.

'Je mag ook met de anderen meegaan, dan kan je vlees eten.'

'Neen,' zei Leander. 'Trouwens, ze krijgen het vlees van Trifonas.'

Dat zat me niet lekker. Trifonas gaf de anderen dus vlees in de hoop dat Leander zich bij hen zou aansluiten. Maar Leander speelde dat spel niet mee. Hij was vriendelijk tegen de andere jongens, hij vergaf hen hun valsheid maar sloot geen vriendschap met hen. We stapten stevig door naar de graanvallei. Onderweg stilden we onze honger met bramen en olijven.

Het gerucht ging dat mijn moeder ziek was, maar Trifonas stond niet toe dat ik haar opzocht. Ik moest haar zien en vroeg Leander om mee naar het huis van mijn moeder te gaan.

'Te ver,' zei Leander. 'De kans is groot dat we onderweg ontdekten worden.'

Ik knikte en zei dat ik het erop wilde wagen. Leander probeerde me dit uit het hoofd te praten.

'Het is te gevaarlijk,' zei hij nadrukkelijk en zijn ogen werden donker.

'Ik moet!'

Leander schudde zijn hoofd en zuchtte: 'Wacht in elk geval op een nacht zonder maan.'

Eindelijk was het zover. Leander omhelsde me en zei: 'Moge Zeus je op je pad begeleiden.'

Ik volgde de bedding van de rivier om geen sporen achter te laten. Takken en doornen schramden mijn benen. Ik zocht in de verte, naar de berg met de eeuwige sneeuw. Daar keek ik vaak naar toen ik nog in het voortuintje van mijn moeders huis speelde. Maar het was te donker om iets te zien. Een uur later kwam ik bij het zijriviertje dat door de stad stroomde. Het houten bootje waarmee Laïdes en ik vaak hadden gespeeld, was verdwenen. Ik rook weer de geur van vroeger: gedroogde tijm en lavendel. De geur vermengde zich met rook. Het leek of iemand een vuurtje had gestookt. Ik was nu dicht bij ons huis en ik werd ongerust. Hoe dichterbij ik het huis van mijn moeder naderde, hoe indringender de geur werd. Verbrand stro of hout? Het gebeurde wel eens dat ze bij een ernstige ziekte persoonlijke spullen verbrandden. Ik liep steeds sneller en mijn hart klopte in mijn keel toen ik vaag de omtrek van mijn ouderlijke huis zag. Hier was de geur van verkoolde spullen nog sterker. Er was geen licht in huis. De deuren en ramen waren gesloten. Ik rammelde aan de voordeur. Binnen bleef het stil. Ik opende het luik van het raam aan de voorkant en kroop naar binnen. Alle spullen stonden op hun plek. De schaal met vijgen op de bovenste plank en de kruik met water naast het aanrecht. Ik werd er helemaal stil van. Hier voelde ik me vroeger zo thuis. In de slaapkamer zag ik een zwak kaarsvlammetje.

'Hallo!' riep ik enkele keren. Maar ik hoorde enkel de galm van mijn stem. In huis bleef het volkomen stil. De houten planken kraakten onder mijn voeten toen ik naar het slaapvertrek liep. Daar lag moeder, languit op bed. Haar ogen waren niet gesloten. Maar het leek alsof ze niets zag en naar een bepaalde plek op het plafond staarde. 'Moeder,' fluisterde ik, bang dat ik haar zou laten schrikken. Ze hoorde me niet. 'Halt! Halt!' riep een bekende stem. Androcles wilde me bij de arm wegtrekken.

'Wat is er?' vroeg ik verbaasd. 'Ik ben het maar.'

Androcles' handen trilden nog na en zijn ogen waren donker van woede.

'Melas,' zei Androcles verbaasd. 'Ik dacht dat je een overval-ler was. Ze blijven je moeder pesten,' zuchtte hij. 'Zeker nu ze zwak is. En nog steeds om Laïdes die verdween op het moment dat zijn militaire opleiding begon. De Spartanen vergeven het haar niet. Elke nacht verzinnen ze wel wat. Ze kan er niet meer tegen. Laatst hebben ze het huis in brand gestoken.' Ik legde mijn hand op moeders voorhoofd dat warm aanvoelde. Ze rilde. Het begon tot me door te dringen waarom ik maar geen vrienden maakte in de kazerne. Mijn familie had een wet overtreden en dat zou men ons blijven aanwrijven. Dit was niet vol te houden, dit was geen leven.

'Heb je pijn?' vroeg ik haar.

'Het is de angst,' zei ze met een zwakke stem. 'Ik voel me hier een vreemdeling. Sinds Laïdes is verdwenen, mag niemand

nog met me spreken. Ze laten me leven want ze vrezen jouw vader. Ik zou liever sterven. Mijn kruiden helpen niet meer.' Naast haar bed stonden talloze mandjes met kruiden. Mijn hart klopte in mijn keel. Ik had de deur willen uitlopen om luid uit te schreeuwen hoe onrechtvaardig ik dit vond. Mijn moeder stond altijd klaar voor iedereen. En nu was niemand bereid haar te helpen.

'Kan vader je dan niet helpen?' vroeg ik hoopvol.

'Hij mag... hij wil niet met me praten zolang ik niets zeg over Laïdes. Voor hem is de Spartaanse wet heilig.'

'Ik wil weg uit dit vervloekte land,' zei ik. 'Ik neem jou en Androcles mee. Wanneer de maan is gegroeid en weer afgenomen, moeten jullie klaar staan.' Mijn moeder wilde me waarschuwen voor alle gevaren die me te wachten stonden, maar ik legde mijn vinger op haar mond. In haar ogen zag ik een sprankje hoop.

'Jij wilde toch soldaat worden?' vroeg mijn moeder. Dat was waar, soldaten kregen respect in Sparta. Maar hoe kon ik respect hebben voor de Spartanen? En waarom deed mijn vader niets aan onze ellende? Hij kon ervoor zorgen dat mijn moeder en ik een beter leven hadden. Als staatsman had hij het recht alle kazernes te bezoeken. Maar ik had hem nog niet gezien.

'We gaan hier weg, dat staat vast,' zei ik kordaat en ik voelde dat dit de juiste beslissing was. Ik vroeg Androcles of hij samen met mij over een ontsnapingsplan wilde nadenken. We

spraken af dat hij naar Isidoor zou gaan met een pakket medicijnen. Dat had hij wel vaker gedaan. Ik wist dat ik Isidoor en Androcles kon vertrouwen, ze hadden geen van beiden Spartaans bloed. Voor hen was het geen probleem als iemand Sparta wilde verlaten. Androcles zou Isidoor vragen ervoor te zorgen dat er een schip klaar lag in een rustige baai. We zouden ook een dag in Isidoors huis doorbrengen. Androcles wilde alles regelen. Hij was als een vader voor me, hij wel. De ochtendschemering brak al door toen ik uitgeput op mijn bed in de kazerne neerviel. Leander haalde opgelucht adem. Hij had de hele nacht tot de goden gebeden.

De daaropvolgende dagen kregen we intensieve trainingen. Alexius en Trifonas organiseerden een vijfkamp. Eerst moesten we hardlopen, daarna discuswerpen, verspringen, speerwerpen en worstelen. Ik was de beste in hardlopen. Trifonas zei alleen iets over mijn slechte resultaten in het discuswerpen. Zijn haviksblik was op mij gericht als ik de discus probeerde weg te slingeren. Het lukte me nog steeds niet. Er haerde iets aan mijn techniek.

'Je werpt als een vrouw,' spotte Trifonas. Hij nam de discus en wierp die met gemak tot voorbij de streep die hij voor ons getrokken had. Leander zat aan de kant en keek toe. Naast hem zat een duif op het gras. Hij gaf het diertje wat broodkrumels. Spijtig dat ik Leander niets kon zeggen. Ik vreesde dat ze hem zouden ondervragen op het moment dat ik verdwe-

nen was. Het was beter dat hij niets wist. Ik zag dat hij best wel zin had om ook met de andere jongens om te gaan. Maar dat kon alleen als hij mij liet vallen. Misschien kreeg Leander het wel makkelijker als ik weg was.

Leander was gespierd als een echte soldaat, maar de duif liet zich door hem strelen. Ze leek helemaal niet bang. Hij bracht zelfs de dieren tot rust. Ze kwamen spontaan naar hem toe. Ik zou hem missen. Zonder hem had ik die kazernejaren niet overleefd.

‘Waarom kijk je zo vreemd?’ Leander keek me bezorgd aan. ‘Is er iets?’

‘Ik ben moe,’ loog ik. ‘Vannacht trek ik er niet op uit, ik heb mijn slaap nodig.’

Leander knikte en zei dat hij iets lekkers voor me zou meebrengen.

Ik deed alsof ik sliep terwijl Leander geruisloos in de nacht verdween. Ik legde de duivenveer, die ik voor hem had bewaard, op zijn bed. Het was alles wat ik hem kon nalaten. Deze keer had ik geen tijd om de langere maar veilige weg langs de rivier te nemen. Het moest snel gaan. Moeder en ik moesten in Isidoors huis zijn voordat het weer licht werd, voordat Trifonas doorhad dat ik gevlucht was. Ik had stukken schapenvacht om mijn voeten gebonden, zodat het geluid van mijn voetstappen werd gedempt en mijn voetsporen onherkenbaar waren. Af en toe hoorde ik geritsel of voetstap-

pen die zich snel verwijderden. Iedereen die ’s nachts in Sparta ronddoolde, had iets te verbergen. Behalve de Spartaanse wachters. Maar die maakten vaak lawaai en hadden brandende toortsen, zodat ik me makkelijk voor hen kon verbergen.

‘Moeder,’ fluisterde ik, toen ik eindelijk het huis had bereikt en naar binnen was gegaan. Ik kreeg geen antwoord. Het was aardedonker in huis. Ik moest even stil blijven staan om weer een beetje op adem te komen. Met mijn handen tastte ik de bedden af. Ze waren leeg en voelden koud aan. Wat was er gebeurd? Mijn knieën trilden. Ik zonk neer op de bank.